

KLATRINGEN – EN DEL AV DET HELE TINDERANGEL I ETTERKRIGSÅRENE

TRYGVE OG SVEIN SERCK-HANSEN, PER VIGERUST.

De første årene etter den annen verdenskrig var det ingen fjellklatring i Bergensområdet i sportslig forstand. Den eneste bergenske klatrer fra 1930-årene som fortsatt var aktiv, var Gunnar Monsen, men så vidt vi vet var det kun i Høringene han bedrev sporten i sine sommerferier.

Det betyr likevel at der ikke var folk med tau i fjellveggene rundt Bergen i disse årene. Trygve Serck-Hanssen var ivrig hobbyornitolog og drev med ringmerking for Stavanger Museum på slutten av 1940-tallet. Denne interessen, sammen med spenningen ved klatringen, medførte besøk av reder av ravn og falk i veggene på Ulriken og Sotra, og i vestveggene av Fanafjell og Lyderhorn. Sammen med konservator Peter Valeur fra Bergens Museum merket de også fuglunger i den gamle hegrekolonien i fjellveggen i sørenden av Haganesfjellet. Det hører kanskje også med til historien om den moderne klatringen på Sotra.

«Klatretauet» på disse turene besto av en redningsline fra speideren. Bruddstyrken ved et fall kan det settes et spørsmålstegn ved, og sikkerheten var vel mer hva engelskmenene kaller «psychological belay». Linen ble senere byttet ut med et moderne hampetau, men det var likevel langt fram til «nuts» og «friends» og «hex» og hva nå alle de nye hjelpe-midlene heter.

Preludium

Det som var karakteristisk for klatremiljøet i Bergen i de første etterkrigsårene var at vi alle – hver for oss – fikk inspirasjonen og utviklet den mer seriøse utøvelsen av klatresporten ved studieopphold i utlandet, eller i Oslo og Trondheim. Herfra la vi våre ferier til de klassiske områder i vårt eget land, som Jotunheimen og Nord-Norge, men også i de land hvor vi studerte som i Østerrike og på De britiske øyer. Dette var på slutten av 1950-tallet. Det var først etter at vi var tilbake i Bergen på begynnelsen

av 1960-årene at klatringen her utviklet seg.

Det var Per Vigerust som var først ute. Han er opprinnelig Oslogutt og begynte å studere i Graz i 1949. Per brukte studietiden godt og fikk etter hvert erfaring fra mange av de kjente fjellmassivene i Alpene. Blant de store rutene han gikk hører blant annet bestigningen av nordveggen på Grosse Zinne. Disse ekstreme rutene ga Per et godt kjennskap til moderne bolteklatring.

I 1954 kom Per til Trondheim. Med sin klatrebakgrunn ble det naturlig at han søkte sammen med Ralph Høibakk og Nils Faarlund. Dette trekløveret ble basisen for klatresporten slik den utviklet seg ved Norges Tekniske Høgskoles idrettslag. Miljøet i Trondheim fikk også stor betydning for klatreinteressen i Norge på slutten av 1950-årene. Svein Serck-Hanssen var en ivrig fjellmann og gled naturlig inn i klatremiljøet ved den tekniske høyskolen. Sammen med de andre studentene ble det blant annet en rekke turer til Innerdalen, som kun lå noen timers kjøring fra Trondheim.

Sommeren 1960 hadde Per og Svein, sammen med Nils og Helga Faarlund og Anders Schei, en ekspedisjon til Nordland. Som «klatrefører» hadde de Ferdinand Schjelderups klassiske beretning fra Stetind og topper i Lofoten: «Med norsk flag i Nordland» (Norsk Tindeklubs årbok fra 1914). Femkløveret fulgte i fotsporene til Schjelderup, Bryn og Rubenson, men foretok også noen førstebestigninger. Nevnte «fører» hadde en beskrivelse av turene som klart skiller seg fra dagens utgaver av slike førere. Uforglemmelig er Schjelderups beskrivelse av bestigningen over svaet på Klokketind: «Svaet var

KARSTEN ALSHAGER I NORDVEGGEN PÅ ROMSDALSHORN. FOTO: TRYGVE SERCK-HANSEN ARKIV

uten fingertak for en flue ... den manøver som fulgte, var bygget på 2 fortrinn som Bryn hadde ervervet seg i Sveits. Den ene var hans brune fløyelsbukse, det annet hans glimrende balance ... Det gjaldt å benytte friksjonen og tiden, da han hadde kløvet saa høit opp som jeg rak. Han spændte derfor føtterne fra mine knyttede næver, krabbet lynsart videre opover svaet og hugg tak i tverrsprækken, hang der og hvilte en stund.» På samme Klokkeitind fant Per og Svein den eneste bolten som var blitt brukt på førstebestigningen i 1910. Den hadde vært nødvendig, og ble det også nu, til nedfiringen over svaet etter at toppen var beseiret.

Mountaineering Association

I 1956–57 hadde Trygve et trainee-år i London. Noe av det første han gjorde var å troppe opp i den ærverdige Alpine Club og melde sin interesse for den

edle sport. De fornemme utøvere med bragder fra Alpene og Himalaya skvatt i sine dype skinnstoler over en slik formastelig og ukonvensjonell framferd, og den unge student ble høflig henvist til Mountaineering Association.

Dette ble Trygves introduksjon til den mer seriøse klatresporten. Han deltok på klatrekurs på sandsteinsklippene rundt London og i helgene ble det langturer til fjellene i Wales og Skottland, og klippeklatring over sjøområdet i Cornwall. Sikringsteknikken han ble innviet i, bestod utelukkende av nylontau knyttet rundt livet og med slynger som hjelpemiddel i forankringen underveis for førstemann. Diskusjonen i miljøet på de britiske øyer gikk den gang høyt mellom den gamle skole som sverget til disse enkle hjelpemidler, og de mer moderne innstilte utøverne som tok i bruk all den «isenkram» de kunne henge på seg.

Det lengste de mer moderate av de konservative kunne strekke seg, var en aksept av det nye utstyret som bolter, karabiner og «Trittschlinge» – modeller som til dels er passé i dag – som en ekstra forankring for sikkerhets skyld. Men det skulle ikke medføre at man ga seg i kast med klatreruter av høyere vanskelighetsgrad enn det man selv behersket. Bruk av tekniske hjelpemidler for å klatre ruter som allerede var gått på gamlemåten, ble ansett som «unfair» mot fjellet selv. Det samme prinsippet gjaldt selsvagt også nye bestigninger. Det hadde noe med respekten for fjellet å gjøre.

Vel hjemkommet høsten 1957 fikk Trygve jobb i Oslo, og etter en tid kom eks-kollega Karsten Alshager fra Bergen også til hovedstaden. Sammen fikk de innpass i klatremiljøet på Kolsås og sommeren 1958 bar det i vei til Horungene. Regn og skodde gjorde alle planer til skamme det året, men sommeren etter viste Turtagrø seg fra sin beste side og Karsten og Trygve fikk flere av de klassiske rutene med seg.

I Skagadalen

Miljøet på Tindeklubhytten i Skagadalen var fortsatt preget av den akademiske pionertiden fra klatringens barndom i Norge. På bakgrunn av fellesskapet på Kolsås inviterte senior-medlemmene Karsten og Trygve til å overnatte i hytten.

Invitasjonen var litt av en ære i betraktning av at hytten var eksklusivt forbeholdt medlemmer i Norsk Tindeklub, og den aura det lå i et slikt medlemskap. Det ble litt mer problematisk da Trygves forlovede Frida Rothe dukket opp som «tredjemann» i klatrelaget. Kvinner hadde den gang ikke adgang til medlemskap i Norsk Tindeklub – og overnatting på hytten var uhørt. Problemet ble løst ved at Frida fikk ligge på loftet. Og slik ble det. Mens hennes klatrende kavalerer fikk oppredde senger i anviste rom, lå hun i sin sovepose på en madrass, innerst i en krok under taksperrene.

I dag er det lett å smile over de reaksjoner Fridas overnatting medførte i ettertid hos den gamle garde i den ærverdige klubben. Vi skal dog ikke glemme at en vesentlig forutsetning for reisingen av Tindeklubens hytte i Skagadalen var initiativet og de store

økonomiske bidrag fra disse medlemmene; – og selv i vår frigjorte og demokratiske hverdag må det være tillatt å ha et ord med i laget når det er spørsmål om hvem man ønsker velkommen på den hytten man har vært med på å reise.

Bergensere på farten

Etter Skagadalen fortsatte de tre bergenserne til Romsdalen hvor de gikk flere av de klassiske rutene i Vengedalen. Trygve og Frida gikk også Vesteggen (4+, 9 taulengder) på Vengetind som ifølge lokale klatrere bare var gått en gang tidligere av en kvinne. «Very severe» sto det i den engelskspråklige klatreguiden for Romsdalen som ble utgitt av Norway Travel Association i London i 1953.

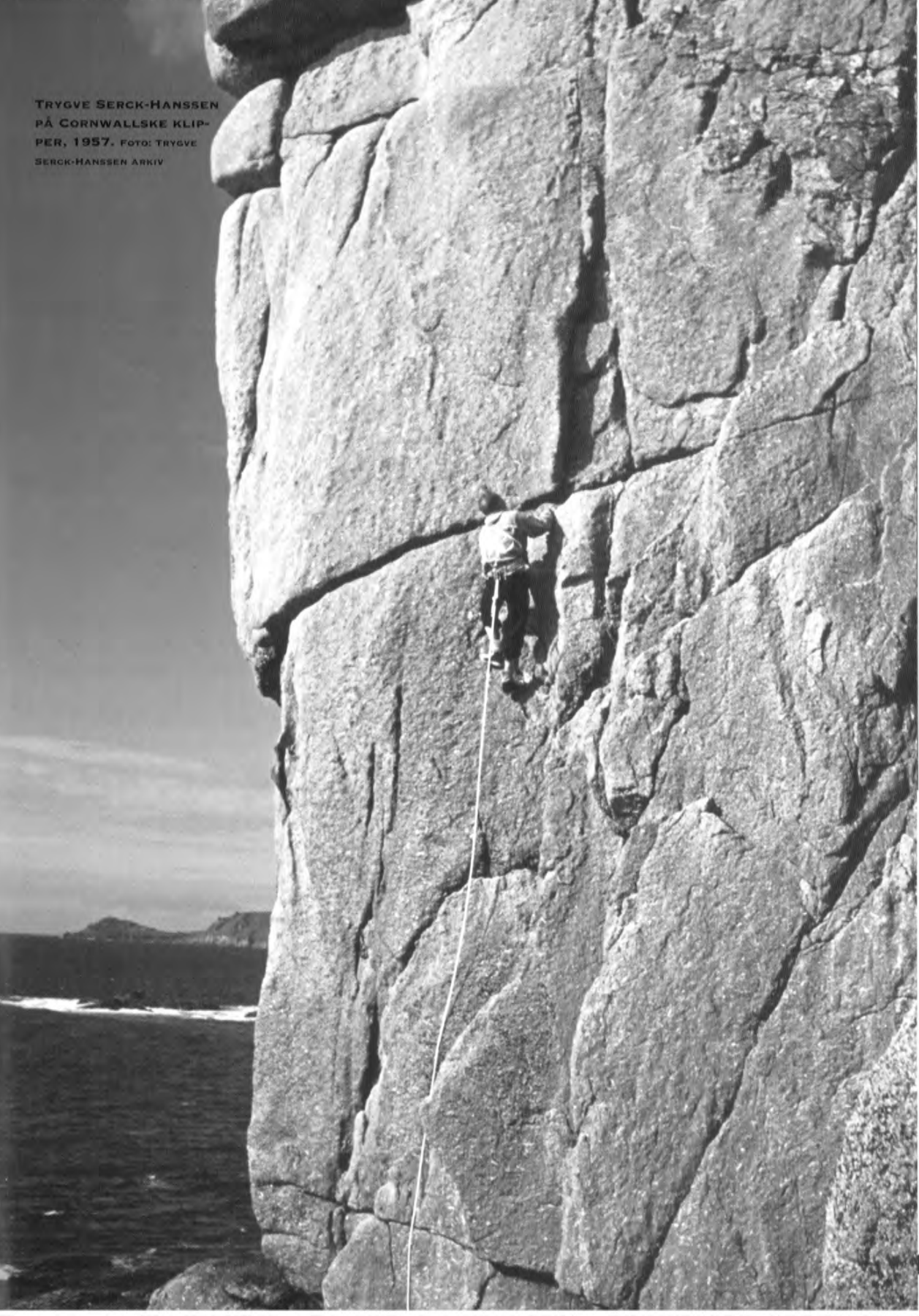
En annen bergenser som gjorde seg bemerket i disse årene var Christian Nielsen. Han vakte oppsikt i kretsen med sine enorme fjellturer, både horisontalt og vertikalt, sommer som vinter. Ofte gikk han disse turene alene; det gjaldt også hans klatreturer. Ikke minst i Innerdalen vakte han oppsikt med sin soloklatring som kunne minne om «Der grosse Aleinganger» – tiroleren Hermann Buhl.

Den første vinterbestigning av Hårteigen i 1959 stod et lag bergensere for: Christian Nielsen, O. Fjellstad, J. Haukås, E. Myrseth og Eva Bagge Lund. Flere av disse navnene går igjen i oversiktene over bestigninger i DNTs årbøker fra de første årene på 1960-tallet. De gjorde seg gjeldende både i Horungene og på Møre, men uteble fra miljøet i fjellveggene i Bergensområdet.

Klatringen i de nære fjell tar til

I 1960 kom Karsten Alshager og Trygve med sin Frida tilbake til Bergen etter sitt Oslo-opphold. I sin søken etter egnede klatrefelt rundt Bergen for å skape et miljø tilsvarende Kolsås, studerte de geologiske kart for å finne ut hvilke formasjoner i de berømte Bergensbuene som ga best grunnlag for fast og godt fjell. Råtafjell er her som kjent nok av. I byens umiddelbare nærhet var det snart Korsneset som pekte seg ut. Det var Karsten og Trygve med Frida og søsteren Guldborg som utforsket disse hamrene og ga rutene navn etter klassikere fra Kolsås som Kaminen

TRYGVE SERCK-HANSEN
PÅ CORNWALLSKE KLIP-
PER, 1957. FOTO: TRYGVE
SERCK-HANSEN ARKIV

PER VIGERUST (ØVERST) OG TRYGVE SERCK-HANSEN PÅ KORSNESET. FOTO: SVEIN SERCK-HANSEN

og Stueveggen, selv om disse var både kortere og av lavere grad enn rutene av samme navn på Kolsås. I dag er vel Korsneset en saga blott som klatrearena.

I 1961 kom så Per og Svein til Bergen etter tilbake-lagte studier i Trondheim. Klatreaktiviteten økte da vesentlig, men aksjonsradien var fortsatt begrenset. Treningsfeltene skulle helst kunne nåes med buss ettersom privatbil ennå ikke var allemannseie. I Ørnefjell på Lyderhorn ledet Svein en rute på flere taulengder med flere sikringsbolter underveis. Veggene i og over Munkebotten og Fløyfjellsområdet ble utforsket, og ruter i friklatring med til dels høy vanskelighetsgrad ble gått. Det var særlig Svein med Trygve og Per som utforsket disse lokale bergvegger og hamre.

I disse omgivelser ble Per til tider nostalgisk og mimret om sin fortid i Østerrike: Akkurat slike kunstferdige ride- og spaserveier som Blåmannsveien og i Fløyfjellet hadde han sett i Salzburg og Innsbruck. Hans år i det lystige vandre- og klatremiljøet i Østerrike ble avløst av en mer fornem Alpine Club-inspirert tone i Norsk Tindeklub. Vagabondstilen på alpehyttene i femtiårene var blitt avløst av veloppredde senger på DNTs hytter og på tindeklubbens hytte i Skagadalen. Så ble det Jonshøgdi på Kvamskogen. Om enn opplevelser på «Matrazenla-

ger» med ulltepper merket «Kopf» og «Fussende» manglet, fant han en allsang som kunne gjort mange hytter og kneiper i Tirol til skamme; likevel var det «enogfórrti, toogfórrti» og så videre med referenget «dænne, dænne mællomællomællodi» som gjorde størst inntrykk på ham.

1963: Den første ruten på Sotra

I 1963 tok vi spranget til Sotra, og klatremulighetene på Haganes ble gjenoppdaget. Adkomsten var besværlig med ferge via Alvøen – Brattholmen. Kom vi for sent til køen kunne det bli flere timers ventetid til neste ferge. Tur-retur måtte stort sett henlegges til søndagen da lørdagen ennå var arbeidsdag til klokken 14. Noen flotte klatreruter fikk sine førstebestigere på disse turene. Den første ruten ble gått av Karsten Alshager og Svein Serck-Hanssen som kalte den for Vigerusteggen (4+), til ære for Per Vigerust som skulle være med på professor Arne Næss seni-ors andre Tirich Mir-ekspedisjon.

Gulfjellet

Til de relativt nære fjell hørte også Gulfjellet. Sommerstid byr ikke fjellet på særlige klatremuligheter. Dertil er der for mye løsfjell med gress og mose innimellom. Men kom igjen om vinteren! Når det vekslende vestlandske vinter været med stadige skiftende snø og sludd, og regn og snø igjen, og den isende nordvesten har polert fjellsidene harde som glassberget i eventyret, da er tiden kommet for å ta på seg stegjernene.

Den første turen gikk opp på sydsiden av Markskilfossen. Deltagere var Karsten Alshager, brødrene Svein og Trygve Serck-Hanssen med sistnevntes Frida i enden av tauet. Fra Redningshytten ble det tatt bilde som ble slått stort opp i pressen. På plattingen sto Gulfjellskongen Anton Berge med kikkert og beroliget publikum med at det tydeligvis var vante karer som bedrev sporten. Frida var siden litt ambivalent til det utsagnet. Stegjernene til turen fikk vi av Anton Berge – noen gamle brodder han hadde liggende på sitt kontor som «krigsbytte» etter tyske alpejegere.

For den eldre generasjon er Anton Berge syno-

nytt med Gulfjellet. I mellomkrigstiden tok Anton Berge initiativet til og fikk bygget først den mindre Redningshytten, og så noen år senere den større hytten som står der i dag. Her var han å treffe så godt som hver eneste helg året rundt til han var langt opp i sine 90 år. Det er også takket være ham vi har den sammenhengende rekken av mannhøye, nummererte varder som går fra Gulbotn til Totland over Livarden.

Den virkelig store vinterruten ble gått av Karsten, Svein, Per og Rolf Kårbø som nu var kommet til. Den første bestigningen fant sted i 1963. Ruten bør helst klatres om vinteren når mosen på de første taulengdene er fastfrosset og gir feste for brodder og isøks. Ruten går opp den 230 meter høye eggen ytterst i Glumregjilet og tegner seg som en skarp profil mot fjellet under selve toppen, når man ser gjelet fra Svartevann. At ruten fikk navnet Anton Berges egg var nærmest naturgitt. Vi som husker Gulfjellskongen, og tenker på de fine tradisjonene han la grunnlaget for, er glade for at hans navn er knyttet til Gulfjellet også på denne måten. Ruten er siden blitt en populær vinterrute.

Kvamskogen

På Kvamskogen var det topper med utfordrende og betegnende navn som Fotasperrnut og Fuglafjell som ble besøkt, likeledes pinaklene på Jenafjell. Det var Eva Grieg som oppdaget den spennende kaminen på Fotasperrnut, mens Trygve ledet førstebestigningen. Per og Svein hadde første vinterbestigning. Det ble også turer til «fernere strøk» som Melderskinn og Bjørndalstindene og Juklevasskrona. Det dreide seg mest om rekognoseringssturer, men likevel ble det klatret en del i fjellene her. Tiden og kommunikasjonene tillot oss ikke alltid å komme tilbake til disse strøkene slik vi hadde tenkt.

Hardanger

For Per Vigerust ble det litt annerledes. Det var ikke bare Kvinheradsfjellene som gjorde inntrykk på ham. Han fant også sin tilkomne Anne-Lina der inne like ved Rosendal. I 25 år gikk han og vokter på Ulvanosi, men kunne til slutt ikke hindre at dette

TUSSEFOTEN, ØVRE EIDFJORD.

FOTO: SVEIN SERCK-HANSEN

hellige fjell ble spekket med klatreruter. Takket være Knut Bjerke og Jostein Bønes fikk han imidlertid være med på en av disse. Ruten er så umoderne at den fører opp til selve toppen, hvilket bare kan forklares ved at den ble gått av noen virkelig gamle knarker.

Med til klatrehistorien i Hardanger hører også en førstebestigning i Eidfjord. Ryktene visste å fortelle at forannevnte Gunnar Monsen – den eneste gjenværende, aktive klatreren fra mellomkrigs generasjonen her vest – gikk og ruget på en vel bevart hemmelighet i form av en større ubesteget pinakkel «et eller annet sted på Vestlandet».

Vi oppsøkte Gunnar der han hadde slått seg ned

ute på Stend med en hustru som var lyriker og fire døtre som prinsessene i berget det blå. Som hentet fra eventyret var også tindenålen Tussefoten på toppen av en kampesteinsur, tusen meter over Øvre Eidfjord. Dette var Gunnars hemmelige fjell – du ser den fra bilveien der den tegner seg mot himmelen. Når man så får vite at den aller yngste prinsessen også var med på turen til Tussens fot, er det lett å forstå at den måtte få sin varde. Det ble Per, Svein, Gunnar og Trygve som fikk æren av førstebestigningen. «Foten» er ikke helt enkel, og minner om en ambolt med overheng på alle fire sidene – eller en støvel som i farten er snudd opp ned. Han må ha satset godt, Tussen, da han sparket fra for å berge seg over til Hardangervidda; han hadde Gygra etter seg.

På spinnesiden

Vi vurderte eget avsnitt om de bergenske damer i klatresporten for å vise at disse i høy grad var med i disse første årene. Men deres deltagelse var så integrert i kameratflokkene og våre felles turer at deres innsats rettelig hører hjemme i den felles beskrivelsen fra denne tiden.

På spinnesiden var det først og fremst Frida Serck-Hanssen (eks-Røthe) og Guldborg Serck-Hanssen som var med i begynnelsen av 1960-tallet, både lokalt i Bergensområdet og på klassikerne i Horungene og i Innerdalen. Siden kom også Åsta Blydt Johnsen med. Det var også andre damer som forsøkte seg – eller jenter som det heter i dagens sjargong – men det ble ofte med forsøket.

Inn- og utland på 1960-tallet

Når sommeren stundet til kom dragingen mot den store fjellheimen. I 1960 og 1961 var firkløveret Karsten, Trygve, Frida og Guldborg på Sunnmøre. I likhet med de førstnevnte hadde Guldborg også trått sine «barnesko» på Kolsås. Første året la de klatringen til Norangsdalen og overnattet dels i den gamle Patchelhytta i Habbostaddalen, og dels på det gamle og ærverdige Hotel Union i Øye. Hotellet var den gang i sterkt forfall, men rikt på minner fra Slingsby og hans tid. Man kunne fornemme den gamle pionerens ånd over stedet. Det var her han satt og skrev

GULDBORG SERCK-HANSSEN PÅ DRITEREN, KOLSÅS 1959. FOTO: KROEPELIEN ARKIV

sine notater og leste sine bøker når vestlandsværet gjorde det for utrivelig i fjellet. Hvorfor slik hast? – Han kunne jo gjerne vente både to og tre uker, før før eller siden skinte jo solen igjen! Med to ukers sommerferie som vi hadde den gang, var det ikke fritt for at vi titt og ofte misunte klatreadelen hans tid og økonomi.

Sommeren 1961 drog Per Vigerust og Svein Serck-Hansen til Alpene. Dette var Pers gamle «playground», og med ham som kjentmann klatret de flere av de store rutene. Noen av de fineste var Preuss-kaminen (IV–V) på Kleinsten Zinne, Nordkante (IV) på Piz Badile og Ostwand (V) på Fleischbank. Påsken 1962 lå de på Tynholmen og hadde flere vinterbestigninger av toppene deromkring.

Erindringene fra den fine sommeren i 1962 står i en spesiell glans. Karsten, Trygve og Svein med Frida, Guldborg og Åsta trålte Romsdalen, Innerda-

len og Vest-Jotunheimen og besteg de fleste klassiske toppene. Det var fortattede fjellopplevelser med alt det innebar av kontrasten mellom klippeklatring og breklatring, fjellets botanikk og søk etter jerv ovenfor Vormeli. Med i minnet hører også besøket hos den siste generasjon på den nå nedlagte fjellgården Fuglesteg, der den tronte høyt over Fortundalen.

Etterhvert ble det parhestene Per og Svein som utfoldet seg mest. Spesielt Innerdalen ble flittig besøkt. Her var de også ledere på flere klatrekurs. Svein gikk den store Fugleeggen (V) på Skarsfjell sammen med Christian Nielsen. Den ruten betrakter Svein som den flotteste han har gått i Sør-Norge.

Reglene for å bli opptatt i Norsk Tindeklub var på den tid meget strenge. Det het at «for opptagelsen som medlem i klubben kreves flere års øvelse i tindesport», – og videre at «kvinner kan ikke være ordinære medlemmer». Per var blitt medlem allerede i 1954, mens Svein ble medlem i 1963 etter fem års aktiv klatring. I 1964 deltok Per på professor Arne Næss sr. sin ekspedisjon til Tirich Mir hvor de besteg østtoppen. Dette var i en tid hvor det var meget sjeldent at norske klatrere reiste så langt av sted som til Himalaya for å klatre. Det var derfor litt av en ære å få delta på en slik ekspedisjon hvor de beste av våre nasjonale klatrere var med.

De første forsøk på organisering

Vi følte etterhvert et ønske om å organisere oss i mer formelle former ut fra tanken om å skape et større miljø. Det var Karsten Alshager og Trygve Serck-Hanssen som var initiativtakerne, og med sin sans for tradisjoner var det deres ide å søke og videreføre det gamle Fjellmannlaget. Karsten var i kontakt med Anton Berge som med sin fortid i det nedlagte laget, tente på ideen og ville stille de gamle annaler til vår rådighet. Dette må ha vært omkring 1964/65.

Vi samlet den nye generasjon til noen lysbildeafterner på Hotel Neptun og på Tøms Hotel, hvor vi også en kveld hadde Kåre Kjøberg som foreleser. Imidlertid døde vårt engasjement hen parallelt med at det ble lengre og lengre mellom hver gang vi tok klatretauet fram fra kottet. Jobb og familie tok sitt. Derfor ble det den yngre garde som tok opp tråden, og med

tiden utviklet det til Fjellsportgruppen i Bergens Turlag og senere hen også Bergen Klatreklubb.

Post festum

Det står ikke til å nekte: Da storveggen på Sotra ble utforsket var det på hell med vår tid som aktive klatrere. Vi minnes de glade sekstiårene hvor det først og fremst var gleden som var vår inspirasjon: gleden over å kunne ferdes ute sommer som vinter i vår herlige vestlandsnatur. Oppleve å se ørnens flukt over Melderskinn, de nikkende fjellblomster i Jotunheimen, det blå i breens fall og de grå skygger i midtsommernattens skumringstid. De lange buss-turer inn og ut langs Sognefjordens sidearmer til storbreen eller til Sunnmørfjellenes alper. Iostedalsbreen og Folgefonn ble krysset på langs og tvers, på vass-sugne treski med tunge stålkanter. Vi brukte de samme skistøvlene både på breen og på Storen. Den første syvfjellstur på ski ble gått – med Askøyfjellet inkludert. Klatringen var bare en del av det hele. Det handlet om å føle tilfredstillelsen av å klare utfordringene med beskjedne midler; at kropp og sinn tok imot og frydet seg. Vi var lykkelige forskånet fra det utstyrshysteri som skulle prege friluftslivet og fjellsporten de neste tiår.

Hva gjør så den aldrende, pasjonerte klatrer? Da svarer vi den unge garde: «Fortvil ikke!». Der hvor tid og økonomi tidligere satte begrensninger har moderne kommunikasjon bragt oss ut i verden. Riktignok har vi måttet renonsere på selve klatreopplevelsen, men utfordringer i lange trekkingturer i Alpene og Pyreneene, og til og med i Himalaya, behersker vi på vårt nivå. I 20-års-jubileumsåret til BKK i 1998 besteg pensjonisten Trygve det høyeste fjellet utenfor det asiatiske kontinent, Aconcagua (6 962 moh.) i Peru.

Vi søker tilbake til våre hjemlige fjell og finner gleden i dalbunnene og kan peke mot høydene og si til våre barnebarn: «Der har vi vært!» Da hender det vi lurar på hva de moderne hall-klatrerne vil gjøre om 20–30 år. Tar de sine etterkommere med til Lyder Sagens gate og forteller stolt: «Her var det vi klatret i forrige århundrede» – ?